

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

w sprawie **M. S.**

na posiedzeniu bez udziału stron

w Izbie Karnej

w dniu 22 lutego 2024 r.,

po rozpoznaniu zażalenia obrońcy

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 grudnia 2023 r.,
sygn. akt II AKa 432/21

o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie
wyroku z dnia 18 stycznia 2022 roku, sygn. akt II AKa 432/21 wraz z
uzasadnieniem

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił:

zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

[J.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2023 roku, sygn. akt II AKa 432/21, Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 30 lipca 2021 roku, sygn. akt V K 241/20 (k. 1315). Skazany M. S. o terminie rozprawy odwoławczej wyznaczonej na dzień 4 stycznia 2023 roku powiadomiony był (w trybie awizo) na ostatni znany sądowi adres pobytu. W rozprawie tej brała udział wyznaczona mu obrońca z urzędu – adw. D. G. (k. 1306).

W dniu 26 października 2023 r. obrońca skazanego złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku z dnia 18 stycznia 2022 roku, sygn. akt II AKa 432/21 wraz z uzasadnieniem. Tożsamy wniosek w dniu 27 października 2023 r. złożył sam skazany.

Postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 grudnia 2023 r., sygn. akt II AKa 432/21 nie uwzględniono powyższych wniosków.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył obrońca zarzucając naruszenie art. 126 § 1 k.p.k. poprzez przyjęcie, że brak poinformowania skazanego lub jego rodziny przez obrońcę o przebiegu sprawy, w tym zapadnięciu wyroku w sprawie, gdy skazany był nieobecny na rozprawie, na której odroczone publikację wyroku, nie stanowi okoliczności niezależnej od skazanego, gdy tymczasem jest to okoliczność od skazanego niezależna, która uzasadnia przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku wydanego w sprawie.

Podnosząc powyższy zarzut obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez przywrócenie terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku sądu apelacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy okazało niezasadne.

Tytułem wstępu przypomnieć trzeba, że zgodnie z art. 126 § 1 k.p.k. jeżeli niedotrzymanie terminu zawitego nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych, strona w zawitym terminie 7 dni od daty ustania przeszkody może zgłosić wniosek o przywrócenie terminu, dopełniając jednocześnie czynności, która miała być w terminie wykonana. Powyższy przepis statuuje zatem zasadę, że podstawą przywrócenia terminu zawitego może być jedynie uznanie, iż jego niedochowanie nastąpiło z „przyczyn od strony niezależnych”. Na tego rodzaju okoliczności wskazywać powinien wniosek o przywrócenie terminu, jako że to po stronie wnioskodawcy leży wykazanie zaistnienia przesłanek do przywrócenia terminu. W realiach niniejszej sprawy słusznie sąd apelacyjny stwierdził, że brak jest podstaw do przyjęcia, iż niedotrzymanie przez skazanego terminu do złożenia wniosku o

sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, nie nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych.

Wywiedzione zażalenie w istocie stanowi polemikę z prawidłowymi ustaleniami sądu apelacyjnego. Lektura akt sprawy prowadzi bowiem do wniosku, iż to sam skazany nie dochował należytej troski o własny procesowy interes. Nie sposób nie dostrzec, że już na etapie postępowania przed sądem I instancji skazany nonszalancko podchodził do realizacji swych uprawnień. Z treści notatki urzędowej z dnia 6 maja 2021 roku wynika, że obrońca nie mógł podjąć z klientem kontaktu, zaś telefoniczna próba dokonana przez pracownika sądu także była nieskuteczna, albowiem M. S. korzystał z telefonu służbowego pracodawcy, u którego wówczas już nie pracował (k. 1056). Obecny zaś na rozprawie w dniu 7 maja 2021 roku oskarżony złożył oświadczenie, z którego jednoznacznie wynika lekceważący stosunek do toczącego się postępowania i realizacji w nim swych uprawnień (k. 1061-1062). O rozprawie apelacyjnej skazany został prawidłowo powiadomiony, ograniczając sobie możliwość aktywnego udziału w postępowaniu, a także – co się potem okazało – skutecznego zaskarżenia wyroku. W takiej sytuacji próba scedowania odpowiedzialności za powyższe na obrońcę nie mogła okazać się skuteczna. Zaznaczyć przy tym trzeba, że art. 84 § 1 k.p.k. dotyczy jedynie uprawnienia obrońcy do działania, nie zaś obowiązku. Obowiązek obrońcy wynikający z art. 84 § 2 k.p.k. dotyczy zaś wyłącznie podejmowania czynności procesowych do prawomocnego zakończenia postępowania.

W przytoczonym przez skarżącego orzecznictwie Sądu Najwyższego rzeczywiście konsekwentnie przyjmowane jest słuszne zapatrywanie, że zaniechanie przez obrońcę dokonania czynności stanowi przyczynę niezależną od strony w rozumieniu art. 126 § 1 k.p.k. i uzasadnia przywrócenie terminu. Dotyczy to bezspornie również złożenia w terminie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego. Oczywistym jest jednak zarazem, że samo ogólnikowe wskazanie na zaniechanie obrońcy w tym zakresie nie może automatycznie skutkować przywróceniem terminu, lecz wymaga – stosownie do realiów konkretnej sprawy – odpowiedniego wykazania i weryfikacji twierdzeń wnioskodawcy. Taka weryfikacja w zaskarżonym postanowieniu nastąpiła.

Stwierdzić więc trzeba, że stanowisko sądu apelacyjnego, iż w realiach sprawy nie wchodzi w rachubę przyjęcie, że uchybienie terminowi do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku nastąpiło z przyczyn niezależnych od M. S., jest prawidłowe. Skazany miał bowiem świadomość toczącego się postępowania karnego, w tym jego aktualnego etapu oraz miał możliwość skontaktowania się ze swoim obrońcą i wyrażenia swojej woli co do złożenia przez niego wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, zwłaszcza, że od momentu wydania wyroku przez sąd apelacyjny do momentu wystąpienia z wnioskiem o przywrócenie terminu upłynęło około 10 miesięcy. Tego rodzaju zachowanie wskazuje na brak dbałości M. S. o własne sprawy, co w rezultacie doprowadziło do uchybienia terminowi do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku. Cedowanie odpowiedzialności na obrońcę za zaistniały stan rzeczy na kanwie analizowanej sprawy nie mogło okazać się skuteczne.

W konsekwencji przyjąć trzeba, że skarżący nie wykazał, aby zaskarżone orzeczenie było nietrafne i skazanemu należało przywrócić termin do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku.

Tym samym zaskarżone postanowienie należało utrzymać w mocy.

[J.J.]

[ał]